

N:o 33.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 April 1877, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion derom, att telegram under vissa vilkor måtte tillerkännas laga vitsord.

Herr *A. O. Wallenberg* har uti en inom Första Kammaren väckt och till Lag-Utskottets behandling remitterad motion (N:o 20), såsom en brist i vår lagstiftning påpekat den omständighet, att telegram icke under några vilkor tillerkändes laga vitsord. Det förtroende telegrafan åtnjöt i den kommersiela världen och det praktiska lifvet, hade likväl föranledt åtskilliga myndigheter att godkänna fullmakter, sända i form af telegram, under det att de öfriga och säkerligen flertalet underkände sådana fullmakter. Häraf uppstode en osäkerhet i lagskipningen, som, alltid betänkelig, enligt motionärens åsigt här vid lag kunde medföra olägenheter af särdeles vådlig art. Afsändare af telegram hade rättighet att mot särskild afgift dels få det samma ordagrant kollationeradt af alla de stationer, som toge befattning dermed, och dels att i telegrammet låta intaga ett bestyrkande af sin underskrift. Under sådana förhållanden ansåge motionären det icke vara förenadt med någon fara, om kollationeradt telegram, derå vare sig afsändarens eller vittnenas underskrifter blifvit styrkta af telegraffunktionär och hvilket vexlats mellan två statstelegrafstationer, tillerkändes laga vitsord, hvarjemte motionären, derest hans förslag härom ansåges värdt uppmärksamhet, ifrågasatt, att hos myndigheterna i Norge och Danmark föreslå en gemensam stadga i ämnet.

Telegrafreglementet af den 26 November 1875 stadgar i 3 §, att telegrafverket icke ansvarar för de olägenheter eller förluster, som för en korrespondent kunna uppstå genom origtigt telegraferadt, uteblifvet eller för sent framkommet telegram och i 47 §, att afsändare eger återbekomma erlagd afgift för kollationeradt telegram, som till följd af telegraferingsfel uppenbarligen icke kunnat uppfylla sitt ändamål. Häraf framgår, att reglementet uttryckligen förutsätter att fel äfven i kollationerade telegram kunna förekomma och att möjligheten häraf anses vara så stor, att telegrafverket icke vill underkasta sig annan påföljd därför, än att återbetala afgiften för telegrammet.

Stadganden af enahanda art förekomma i de flesta andra länder; och anledningen härtill lärer få sökas i sjelfva naturen af ifrågavarande kommunikationsmedel, som gör det omöjligt att, äfven om den största noggrannhet iakttages, vid telegrafering med full säkerhet undvika fel och misstag. Man har nemligen icke lyckats att undandraga linier och apparater från störande rubbningar, som härflyta från förändringar i atmosfären och andra yttre förhållanden. Beskaffenheten af det teckenspråk, som vid telegrafering mest allmänt begagnas, bestående såsom känt är af punkter och streck, bidrager också härtill. Uppenbart är, att den minsta rubbning i den elektriska ledningen kan föranleda dertill, att en sådan teckenskrift framkommer i annat skick än den blifvit aftelegraferad och detta är i synnerhet förhållandet med namn, i afseende å hvilka sammanhanget med telegrammets öfriga innehåll ej gifver någon ledning för upptäckande af ett misstag. Härtill kommer, att den trägna tjänstgöringen på de större stationerna, der stundom flera hundra telegram af hvarje tjänsteman dagligen expedieras eller mottagas, i förening med den skyndsamhet, som dervid måste iakttagas, helt naturligt föranleder dertill, att trots den största noggrannhet, fel och misstag ej kunna helt och hållet undvikas, äfven beträffande de kollationerade telegrammen.

Vid sådant förhållande och då ingen säkerhet förefinnes, att en telegraferad handling framkommer med samma lydelse som originalet samt det ej beror på afsändaren sjelf att, såsom fallet är med en vanlig afskrift, genom egen uppmärksamhet och noggrannhet skydda sig för de olägenheter, som ett fel derutinnan kan medföra, torde det ej befinnas lämpligt att i lag tillerkänna telegram ovilkorligt vitsord.

Något dylikt stadgande förefinnes ej heller, så vidt Utskottet har sig bekant, inom utlandets lagstiftning. Der, såsom hos oss, har man öfverlemnad åt lagskipningen att för hvarje särskildt fall pröfva om och i hvad mån vitsord kunnat lemnas åt telegrammen och i handelsangelägenheter har en temligen stadgad praxis härutinnan redan blifvit utbildad.

Hvad särskildt angår rättegångsfullmakter, vid hvilka motionären fäst

hufvudsaklig uppmärksamhet, så synes det Utskottet, att den stämmnings- och fatalietid, som part i allmänhet eger tillgodonjuta, är så lång, att det, med iakttagande af vanlig ordning och omtänksamhet, ytterst sällan bör förekomma, att en person behöfver använda telegrafan för att i rättan tid kunna bevaka sin talan; och att för dessa fall, under ofvan angifna svårigheter, meddela ett lagstadgande i den af motionären angifna syftning, kan Utskottet ej tillstyrka.

På grund af hvad sålunda anfördt blifvit, får Utskottet vördsamt hemställa,

att motionen icke måtte till någon Riksdagens vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 April 1877.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herrar Grefve *Sparre* och *von Gegerfelt*, hvilka förenat sig i en så lydande reservation: "Stadgandet i 15 kap. 4 § Rättegångsbalken innefattar ovillkorligt hinder för rättssökande part att genom telegrafan meddela sitt ombud uppdrag att hans talan vid domstol eller annan embetsmyndighet utföra. Behofvet af ett sådant meddelande förekommer, enligt hvad erfarenheten ådagalagt, temligen ofta och torde utan ringaste olägenhet kunna och följaktligen äfven böra af lagstiftningen tillgodoses. På grund häraf hafva vi, i öfrigt instämmande i det slut hvartill Utskottet kommit, om än på väsentligen olika skäl, ansett Utskottet hafva bort utarbета och framlägga förslag till förordning, hvarigenom omförmälda hinder, med iakttagande af de säkerhetsmått, som kunna finnas erforderliga, undanrödjas."

af Herr *Asplund*, som ansett Utskottet hafva bort hemställa, att Riksdagen i underdånig skrifvelse måtte anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t, efter erforderlig utredning, taga i öfvervägande om och i hvad mån laga vitsord må kunna telegram tillerkännas samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna pröfning kunde föranleda.

af Herr *Thomasson*, som instämt med Herr *Asplund*.

Herrar *Sjöbring* och *Torpadie* hafva begärt få antecknadt, att de ej deltagit i ärendets slutliga behandling inom Utskottet.
